

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/17/2016
Identifikačné číslo spisu:	8110011101
Dátum vydania rozhodnutia:	26.01.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8110011101.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Štefana Harabina v trestnej veci obvineného G. N. a spol. pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. c) Tr. zák. a iné, o dovolaniach obvinených Z. Z. a Z. U. podaných prostredníctvom obhajcov JUDr. Marcela Mašana a JUDr. Miroslava Mydla proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 21. septembra 2011, sp. zn. 3 To 31/2011, na neverejnom zasadnutí konanom 26. januára 2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolania obvinených Z. Z. a Z. U. sa odmietajú.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prešov z 13. júna 2011, sp. zn. 33 T 99/2010, boli obvinení G. N., Z. Z. a Z. U. uznaní za vinných zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i) Tr. zák. a obvinený Z. U. aj obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

obvinení G. N., Z. Z. a Z. U. spolu s Z. U. a doteraz nestotožnenými osobami, vystupujúcimi pod menami N. a J., ako členovia organizovanej skupiny po vzájomnom rozdelení úloh najneskôr od roku 2007 až do 19.09.2008 zabezpečovali dovoz, prevoz, úschovu a ďalšiu distribúciu omamnej látky heroínu, zaradenej podľa zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných a psychotropných látkach a prípravkoch do I. skupiny omamných látok, takým spôsobom, že na území Turecka bol heroín uschovaný v športovej obuvi a takto bol prevezený do Poľskej republiky a od mája 2008 na územie Slovenskej republiky do mesta Y, respektíve Ž., kde tento prevzali obvinení Z. Z. a Z. U., a to v Poľskej republike od osôb vystupujúcich pod menami N. a J. a na území Slovenskej republiky od pracovníkov špedičnej firmy, pričom spolu prebrali heroín najmenej v šiestich prípadoch s tým, že množstvo jednej zásielky bolo približne 20 kg heroínu. Následne podľa pokynov obvineného Z. Z. obvinený Z. U.

postupne vyviezol heroín do Poľska, Švajčiarska a Talianska, kde tovar prebrali určení odberatelia, pričom najmenej v troch prípadoch prechodne uskladňovali heroín v penzióne U. v N. N. č. X, kde bola dňa 19.09.2008 zaistená časť heroínu v množstve 10 kg s priemernou koncentráciou 67,3 % hmotnostných heroínu, z ktorého by bolo možné vyrobiť 336 500 až 673 000 obvykle jednorazových dávok v hodnote najmenej 3 350 926,11 eur, pričom heroín v Turecku, plnenie do športovej obuvi, prevoz do Poľska, respektíve na Slovensko a ďalšiu distribúciu zabezpečovali obvinení G. N., Z. U., N. a J., ktorí dávali ďalšie pokyny obvinenému Z. Z. a tento pokyny ďalej odovzdával obvinenému Z. U.. Od začiatku septembra 2008 až doposiaľ ponúkal na predaj heroín, ktorý si priebežne v presne nezistených množstvách pre seba odoberal z heroínu, ktorý po určitý čas prechovával v penzióne U., N. N. č. X s Z. Z., takto si odoberal najmenej množstvo 1,7 kg s priemernou koncentráciou 62,8 % hmotnostných heroínu, z ktorého by bolo možné vyhotoviť 53 380 až 106 760 obvykle jednorazových dávok v hodnote najmenej 531 467,42 eur, pričom tento heroín sa pokúšal predat' najmä prostredníctvom S. Š. a O. L. a dňa 18.09.2008 asi o 16.45 hod. pri Q. S. v K. pri odovzdávaní heroínu bol aj Z. U. zadržaný pri policajnej akcii s uvedeným množstvom heroínu.

Obvinenému G. N. bol za to podľa § 172 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák., pri neexistencii poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, uložený trest odňatia slobody vo výmere 22 (dvadsaťdva) rokov. Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. bol na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Obvinený Z. Z. bol za to podľa § 172 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., pri existencii poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. l), n), o) Tr. zák. a neexistencii priťažujúcich okolností, § 39 ods. 2 písm. e) Tr. zák. odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 15 (pätnásť) rokov. Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. bol na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Obvinenému Z. U. bol za to podľa § 172 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., pri existencii poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. l), n), o) Tr. zák. a neexistencii priťažujúcich okolností, § 39 ods. 2 písm. e) Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere 15 (pätnásť) rokov. Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. bol na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Na podklade odvolaní obvinených Z. Z. a Z. U., čo do výroku o treste, obhajcu obvineného G. N., čo do výroku o vine a treste, a prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo vzťahu k obvinenému Z. U., čo do výroku o vine, Krajský súd v Prešove rozsudkom z 21. septembra 2011, sp. zn. 3 To 31/2011, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Prešov z 13. júna 2011, sp. zn. 33 T 99/2010, vo vzťahu k obvinenému Z. U. v celom rozsahu.

Zároveň na základe § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obvineného Z. U. za vinného zo spáchania v bode 1/ obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i) Tr. zák. a v bode 2/ obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 4 písm. c) Tr. zák. spáchaného v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

1/ obvinený Z. U. spolu s obvineným G. N., obvineným Z. Z., Z. U. a doteraz nestotožnenými osobami, vystupujúcimi pod menami N. a J., ako členovia organizovanej skupiny po vzájomnom rozdelení úloh najneskôr od roku 2007 až do 19.09.2008 zabezpečovali dovoz, prevoz, úschovu a ďalšiu distribúciu omamnej látky heroínu, zaradenej podľa zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných a psychotropných látkach a prípravkoch do I. skupiny omamných látok, takým spôsobom, že na území Turecka bol heroín uschovaný v športovej obuvi a takto bol prevezený do Poľskej republiky a od mája 2008 na územie Slovenskej republiky do mesta Y., respektíve Ž., kde tento prevzali obvinený Z. Z. a Z. U., a to v

Poľskej republike od osôb, vystupujúcich pod menami N. a J., a na území Slovenskej republiky od pracovníkov špedičnej firmy, pričom spolu prebrali heroín najmenej v šiestich prípadoch s tým, že množstvo jednej zásielky bolo približne 20 kg heroínu. Následne podľa pokynov obvineného Z. Z. obvinený Z. U. postupne vyviezol heroín do Poľska, Švajčiarska a Talianska, kde tovar prebrali určení odberatelia, pričom najmenej v troch prípadoch prechodne uskladňovali heroín v penzióne U. v N. N. č. X, kde bola dňa 19.09.2008 zaistená časť heroínu v množstve 10 kg s priemernou koncentráciou 67,3 % hmotnostných heroínu, z ktorého by bolo možné vyrobiť 336 500 až 673 000 obvykle jednorazových dávok v hodnote najmenej 3 350 926,11 eur, pričom heroín v Turecku, plnenie do športovej obuvi, prevoz do Poľska, respektíve na Slovensko a ďalšiu distribúciu zabezpečovali obvinení G. N., Z. U., N. a J., ktorí dávali ďalšie pokyny obvinenému Z. Z. a tento pokyny ďalej odovzdával obvinenému Z. U.,

2/ obvinený Z. U. od začiatku septembra 2008 až doposiaľ ponúkal na predaj heroín, ktorý si priebežne v presne nezistených množstvách pre seba odoberal z heroínu, ktorý po určitý čas prechovával v penzióne U., N. N. č. X, s Z. Z., takto odoberal najmenej množstvo 1,7 kg s priemernou koncentráciou 62,8 % hmotnostných heroínu, z ktorého by bolo možné vyhotoviť 53 380 až 106 760 obvykle jednorazových dávok v hodnote najmenej 531 467,42 eur, pričom tento heroín sa pokúšal predat' najmä prostredníctvom už odsúdenej S. Š. a odsúdeného O. L. a dňa 18.09.2008 asi o 16.45 hod. pri Q. S. v K. pri odovzdávaní heroínu bol aj Z. U. zadržaný pri policajnej akcii s uvedeným množstvom heroínu.

Obvinenému Z. U. za to krajský súd uložil podľa § 172 ods. 4 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., pri existencii poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. l), n), o) Tr. zák. a neexistencii priťažujúcich okolností, § 39 ods. 2 písm. e) Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 15 (pätnásť) rokov. Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. bol na výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Odvolanie obvinených Z. Z., Z. U. a obhajcu obvineného G. N. krajský súd citovaným rozhodnutím podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený Z. Z. prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Marcela Mašana dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. h) a i) Tr. por. a obvinený Z. U. prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Miroslava Mydla dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., následne rozšírené doplnením dovolania podaným prostredníctvom obhajcu JUDr. Jozefa Beňa, PhD. o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Obvinený Z. Z., odvolávajúc sa na dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. h) a i) Tr. por., namietal uložený trest odňatia slobody. Vyjadril presvedčenie, že tento bol uložený nad rámec zákonnej sadzby, pričom, zotrúvajúc na tvrdeniach uvádzaných už v podanom odvolaní, argumentoval jeho neprimeranosťou vo vzťahu k podielu trestnej činnosti spoluobvineného Z. U., ktorému bol za dva skutky uložený taký istý trest, a to aj napriek absencii poľahčujúcich okolností, naopak prítomných u neho samotného. Obvinený súdu vyčítal, že pri ukladaní trestu vôbec nepoužil poľahčujúcu okolnosť, spočívajúcu v tom, že práve on usvedčil organizátora celej skupiny, a poľahčujúcu okolnosť, spočívajúcu v tom, že sa sám prihlásil orgánom činným v trestnom konaní. Tvrdil, že okresný ani krajský súd sa pri ukladaní trestu neriadili dôsledne ustanovením § 36 Tr. zák., ani zaužívanými pravidlami pre ukladanie trestov osobám, ktoré významnou mierou prispeli k objasneniu závažnej trestnej činnosti a rozloženiu zločineckej skupiny, vyjadrenými v § 39 ods. 2 písm. b) Tr. zák. Z tohto pohľadu potom uložený trest považoval za trest uložený nezákonne a nad rámec príslušnej trestnej sadzby. Uložený trest sa mu zároveň javil zjavne neprimeraným vo vzťahu k riziku, ktoré v dôsledku svojho zaradenia do programu ochrany, realizovaného v záujme objasnenia predmetnej trestnej činnosti, podstúpil a stále podstupuje. Doplnil, že dôsledkom jeho spolupráce s orgánmi činnými v trestnom konaní je nielen neprimerane vysoký trest, ale aj podmienky, v ktorých ho vykonáva. Poukazujúc na skutočnosť, že je viac ako tri roky sám na cele, považoval obvinený spôsob výkonu trestu odňatia slobody za vyslovene neprijateľný. Dôvodiac tým, že samoväzba je jedným z druhov disciplinárneho trestu, považoval takýto výkon trestu, pri uložení trestu v trvaní 15 rokov, za nehumánny a v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ako aj medzinárodnými dohodami, ktorými je Slovenská republika

viazaná.

Vzhľadom na uvedené obvinený Z. Z. podaným dovolaním navrhoval, aby dovolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove z 21. septembra 2011, sp. zn. 3 To 31/2011, čo do výroku o treste, a vec vrátil súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Dovolanie, pôvodne podané prostredníctvom obhajcu JUDr. Miroslava Mydla, obvinený Z. U. odôvodnil dovolacím dôvodom uvedeným v § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. Vo svojej argumentácii, tvrdiac, že už v odvolaní podanom proti rozsudku Okresného súdu Prešov z 13. júna 2011, sp. zn. 33 T 99/2010, uvádzal tvrdenia, ktorými namietal ústavnosť a zákonnosť rozhodnutia, trval na tom, že v priebehu celého trestného konania a v konaní pred súdom v uvedenej trestnej veci mu bolo odoprené právo na obhajobu tým, že nedostal možnosť obhájiť sa proti tvrdeniam spoluobvineného Z. Z., ktorý vo svojej výpovedi uviedol nepravdivé skutočnosti, ktoré sú v rozpore s jeho výpoveďou, tvrdeniami, aj faktami a na odstránenie ktorých bolo zo strany súdu nutné nariadiť konfrontáciu. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. preto obvinený Z. U. videl v skutočnosti, že napriek splneniu podmienok pre aplikáciu inštitútu upraveného v § 125 ods. 1, 2 Tr. por., keďže jeho výpoveď ako obvineného v závažných okolnostiach nesúhlasí s výpoveďou spoluobvineného Z. Z. a tento rozpor inak vyjasnený nebol, súdy nepripustili a nepovolili konfrontáciu medzi nimi a ani iným spôsobom neodstránili a nevysporiadali sa so závažnými okolnosťami a rozpormi v ich výpovediach. Trval na tom, že spoluobvinený Z. Z. uviedol vo svojej výpovedi také skutočnosti, ktoré neboli preverené a ktorých pravdivosť je možné overiť len vzájomnou konfrontáciou. Zdôraznil, že zachovať a uplatniť jeho právo na spravodlivý proces a obhajobu možno len výsluchom tvárou v tvár, keďže len takýmto spôsobom môže vyvrátiť obviňujúce tvrdenia spoluobvineného Z. Z..

Na základe uvedeného obvinený Z. U. žiadal, aby dovolací súd vyhovel podanému dovolaniu a umožnil trestnoprávnu vec, za ktorú bol odsúdený, prinavrátiť do stavu zákonnosti tým, že mu bude umožnená konfrontácia so spoluobvineným Z. Z., pretože len využitím tejto zákonnej normy zakotvenej v § 125 ods. 1, 2 Tr. por. je možné náležite zadokumentovať spáchanie trestného činu tak, ako sa skutočne stal.

Súčasný obhajca obvineného Z. U., JUDr. Jozef Beňo, PhD., sa k predmetnému dovolaniu vyjadril prostredníctvom doplnenia dovolania, v zmysle ktorého sa s pôvodne podaným dovolaním stotožnil a poznamenajúc, že z neho vyplýva, že došlo aj k odopretiu práva na obhajobu, a to takým spôsobom, ktorý možno považovať za zásadný, ho zároveň rozšíril o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

V súlade s ustanovením § 376 Tr. por. prvostupňový súd dovolania obvinených Z. Z. a Z. U. a ich doplnenia, doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaniach priamo dotknuté.

Prokurátorka Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo svojom vyjadrení k dovolaniu obvineného Z. Z. uviedla, že predmetné dovolanie nespĺňa zákonné podmienky. Vo vzťahu k uloženému trestu vyslovila, citujúc ustanovenie § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por., názor, že v prípade menovaného obvineného nedošlo ani k jednej z predmetným ustanovením uvádzaných okolností a trest bol uložený v súlade so zákonom.

K dovolaniu obvineného Z. U., ani jeho doplneniu sa Generálna prokuratúra Slovenskej republiky nevyjadrila.

Obhajca obvineného G. N., JUDr. Tibor Bašista, reagoval na zaslané dovolanie obvineného Z. Z. písomným oznámením o jeho vzatí na vedomie a ponechaní na rozhodnutie súdu.

K dovolaniu obvineného Z. U. sa písomným podaním vyjadril samotný obvinený G. N., ktorý s predmetným dovolaním obvineného Z. U. súhlasil. Pripustil, že nepozná závažné okolnosti, ktoré by sa požadovanou konfrontáciou mali objasniť, napriek tomu však vyjadril presvedčenie, že pokiaľ obvinený

Z. U. takýto procesný úkon požadoval vykonať, tento mal byť vykonaný už v prípravnom konaní, najneskôr v konaní pred súdom. Dodal, že z osobnej skúsenosti vie potvrdiť, že obvinený Z. Z. vedome a účelovo klamal vo vzťahu k jeho osobe a jeho údajnej účasti na trestnej činnosti, za ktorú je odsúdený.

Obvinený Z. U., reagujúc na dovolanie obvineného Z. Z., vyjadril nesúhlas s ním uvádzaným tvrdením, že by nespolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní, pričom vyjadril presvedčenie, že bez jeho spolupráce by vôbec nedošlo k odhaleniu trestnej činnosti a usvedčeniu obvineného Z. Z. a ďalších osôb. Poukázal na poľahčujúce okolnosti uvedené v § 36 písm. e), f), h), j), l), m), n), o) Tr. zák., ktoré sú podľa jeho názoru v jeho prípade dané. Aj on zdôraznil, že ochotou dobrovoľne spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní vystavil značnému riziku ohrozenia zdravia a života nielen seba, ale aj svoju rodinu. Záverom oponoval dovolaniu obvineného Z. Z., tvrdiac, že je to práve on, ktorému bol uložený neprimerane vysoký trest odňatia slobody.

Obvinený Z. Z. na druhej strane kontroval dovolaniu obvineného Z. U., keď vo svojom písomnom vyjadrení, odvolávajúc sa na znenie § 125 ods. 3 Tr. por., a s poukazom na svoje postavenie chráneného svedka konštatoval, že ich vzájomná konfrontácia nie je možná. Zároveň zdôraznil, že obvinený Z. Á. U. bol zastúpený obhajcom, ktorého si sám zvolil a ktorý po jeho výsluchu, či už v prípravnom konaní alebo v konaní pred súdom, mal možnosť klásť mu otázky, pričom túto možnosť aj využil. Podľa jeho názoru preto práva obhajoby v prípade obvineného Z. U. neboli porušené.

Vyjadrenie prokurátorky Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podané k dovolaniu obvineného Z. Z., ako aj vyjadrenia jednotlivých obvinených, respektíve ich obhajcov k dovolaniam ostatných spoluobvinených boli súdom prvého stupňa doručené príslušným obvineným a ich obhajcom.

K vyjadreniam k svojmu dovolaniu sa písomne vyjadril iba obvinený Z. Z.. S vyjadrením prokurátorky Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sa nestotožnil, naďalej trvajúc na tom, že podmienky na uloženie nižšieho trestu ako 15 rokov u neho sú a boli splnené. Opätovne zdôraznil, že bol odsúdený na rovnaký trest ako Z. U., hoci to bol práve on, ktorý spolupracoval, priznal sa a bol ochotný vypovedať aj po odsudzujúcom rozsudku v obnove konania s obvineným G. N.. K osobe obvineného Z. U. uviedol, že tento sa priznal pod ťarchou dôkazov, bol prichytený pri čine, pričom ide o osobu, ktorá sleduje len svoje záujmy, a preto aj jeho spolupráca s orgánmi činnými v trestnom konaní bola len o vyvíňovaní sa a bagatelizovaní a trvala len dokiaľ z nej mal osoh, o čom svedčí skutočnosť, že po obnove konania vo veci obvineného G. N. odmietol vypovedať. S poukazom na uvedené sa obvinený Z. Z. domáhal zásadného zníženia trestu pod 15 rokov.

Obvinený Z. U. sa k vyjadreniam spoluobvinených k svojmu dovolaniu (ani prostredníctvom svojho obhajcu) nevyjadril.

Následne súd prvého stupňa po opakovanom odstránení vytknutých nedostatkov predložil vec dovolaciemu súdu.

Najvyšší súd zistil, že dovolania proti napadnutému rozsudku sú prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), h) a § 566 ods. 3 Tr. por.), boli podané oprávnenými osobami (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Dovolania súčasne spĺňajú podmienky uvedené v § 372 a § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu zistil, že dovolania obvinených Z. Z. a Z. U. nie sú dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb,

ktoré by svojím charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok, a preto je potrebné ich odstrániť, a ktoré sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por.

Dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať ak:

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

g) rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom,

h) bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa,

i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa ustálenej praxe dovolacieho súdu vo vzťahu k výkladu dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. h) a písm. i) Tr. por. je potrebné uviesť nasledovné:

Zásadným porušením práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.) sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Výnimočne môže ísť aj o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného. Zároveň je však potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie práva obvineného na obhajobu môže mať za následok konštatovanie naplnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Zákon totiž výslovne požaduje, aby išlo o porušenie zásadné. Takéto porušenie musí teda kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť svoje základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby. Prípadné porušenie práva na obhajobu, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, preto samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Pri posudzovaní, či v tom ktorom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, je potrebné vychádzať zo všetkých okolností a špecifik konkrétného prípadu a tieto individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach vyhodnotiť. Právo na obhajobu treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Vzťahuje sa k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách. Prvou je vyhľadávanie dôkazov, druhou ich zabezpečenie, treťou ich vykonávanie a poslednou etapou dokazovania je hodnotenie dôkazov. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. sa týka predovšetkým tretej etapy dokazovania, t. j. vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), pretože dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou s výnimkou prípadu, keď sa použije ako dôkaz proti osobe, ktorá také donútenie alebo hrozbu donútenia použila (§ 119 ods. 4 Tr. por.), nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci.

Uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 písm. h) Tr. por. prichádza do úvahy len v prípade, ak obvinenému bol uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone alebo obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa. Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný vinným, ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu. Dovolanie možno podať aj vtedy, ak súd uložil obvinenému taký druh trestu, ktorý Trestný zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku (§ 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.) sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo, že išlo o iný trestný čin alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdnym skutkom dopustil. Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Tr. zák.), prípadne zániku trestného činu (najmä § 87 Tr. zák.), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Tr. zák.) a pod. Je však potrebné uviesť, že dovolací súd nepreskúma skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu. Nie je tak legitimovaný posudzovať ani úplnosť a správnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie v tomto konaní vykonaných dôkazov. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu je teda dovolací súd povinný prezumovať.

Vo vzťahu k dovolaniu podanému obvineným Z. U. považuje dovolací súd, vzhľadom na obsah ním uplatnených námietok a ich subsumpciu pod dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c) a g) Tr. por., za potrebné zdôrazniť, že nakoľko dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia vyjadrujúcej jeho nezmeniteľnosť a záväznosť, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Tomu zodpovedá aj striktné obmedzenie možnosti podať dovolanie jednak vymedzením dovolacích dôvodov a jednak stanovením povinnosti namietať niektoré dovolacie dôvody najneskôr v odvolacom konaní (§ 371 ods. 4 Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 4 prvá veta Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Cieľom ustanovenia § 371 ods. 4 Tr. por. je predísť tomu, aby konanie pred dovolacím súdom slúžilo ako možnosť namietať nové a nové nedostatky, ktoré mohli byť zhojené už v konaní pred súdom nižšieho stupňa. Zákonodarca v tejto súvislosti totiž predpokladal, že pokiaľ bola namietaná vada dovolateľovi známa už v pôvodnom konaní, a tento sa ju nesnažil odstrániť pri prvej možnej príležitosti, nejde o vadu tak závažnú, aby ju bolo potrebné preskúmať v dovolacom konaní, a v podstate by mohlo ísť len o špekuláciu dovolateľa smerujúcu k predĺženiu celého konania.

V prejednávanej veci z obsahu spisového (vyšetrovacieho i súdneho) materiálu vyplýva, že dovolacia námietka uvádzaná obvineným Z. U. v rámci dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Tr. por. a spočívajúca v nepovolení konfrontácie medzi ním a spoluobvineným Z. Z. pri súčasnom neodstránení rozporov v ich výpovediach ani iným spôsobom, nebola v priebehu trestného konania (t.j. v prípravnom konaní, v konaní pred súdom prvého ani druhého stupňa) vznesená. S výnimkou podaného dovolania nebolo neuskutočnenie obvineným požadovanej konfrontácie medzi ním a spoluobvineným Z. Z. žiadnym spôsobom napadnuté, hoci to, že k nej nedošlo, muselo byť obvinenému

známe už v pôvodnom konaní, dokonca už v štádiu prípravného konania. Zo spisového materiálu totiž vyplýva, že obvinený Z. U. sa aktívne zúčastňoval na trestnom konaní, pričom realizáciu práv obhajoby neponechával len na svojho obhajcu, ale aj sám v plnej miere využíval práva, ktoré mu v rámci práva na obhajobu prináležali. Napriek osobnej účasti obvineného Z. U. a prítomnosti jeho obhajcu na preštudovaní vyšetrovacieho spisu, na hlavnom pojednávaní, na verejnom zasadnutí, a im predchádzajúcim početným študovaniam spisu za účelom prípravy na hlavné pojednávanie, respektíve verejné zasadnutie, ako aj množstvu písomných podaní zo strany samotného obvineného aj jeho obhajcu, nebol v doterajšom priebehu konania, t.j. najneskôr v konaní pred odvolacím súdom, a to ani samotným obvineným, ani jeho obhajcom vznesený návrh na doplnenie dokazovania uskutočnením konfrontácie medzi ním a spoluobvineným Z. Z.. Je pritom preukázateľné, že obvinený Z. U. mal možnosť oboznámiť sa s obsahom výpovede obvineného Z. Z. už v závere prípravného konania, s jeho výpoveďou z hlavného pojednávania bol oboznámený súdom na hlavnom pojednávaní a opakované štúdium spisu mu taktiež poskytlo priestor dôkladne si osvojiť obsah výpovedí menovaného spoluobvineného. Navyše, už z povahy úkonu konfrontácie je zrejmé, že o tom, že tento v konaní doposiaľ nebol uskutočnený, musel mať obvinený Z. U. vedomosť. Napriek tomu obvinený v konaní nielenže nenamietal neuskutočnenie konfrontácie, ale jej realizáciu ani nenavrhol.

Z tohto dôvodu obvinený dovolací dôvod, takto obsahovo vymedzený a subsumovaný pod § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. a súčasne pod § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., nemohol v zmysle § 371 ods. 4 Tr. por. v dovolacom konaní použiť. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že dovolanie podal prostredníctvom iného obhajcu než toho, ktorý ho zastupoval v základnom konaní.

Navyše, z obsahového vymedzenia uvedeného dovolacieho dôvodu zo strany dovolateľa vyplýva, že tento v skutočnosti nenamieta zákonnosť dôkazov vykonaných pred súdom, ale skutočnosť, že spoluobvinený Z. Z. nebol vo svojej výpovedi, ktorú sám hodnotí ako nepravdivú, konfrontovaný s ním uvádzanými tvrdeniami. Z podstaty dovolateľom uvádzaných námietok, spočívajúcich v nepreverení pravdivosti menovaným spoluobvineným uvádzaných skutočností, a tým aj v nesprávnom vyhodnotení dôkazov (výpovede spoluobvineného Z. Z.), vyplýva, že tieto smerujú proti správnosti a úplnosti zisteného skutku, a najmä proti rozsahu a hodnoteniu vykonaného dokazovania.

Dovolací súd preto len pre úplnosť považuje za dôležité k námietke obvineného Z. U. zdôrazniť, že proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v § 2 ods. 10 Tr. por., podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Je teda výlučne na úvahe súdu, ktoré dôkazy vykoná, a tieto následne vyhodnotí podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstarali orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, preto nie je možné uplatniť pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. (nezákonne vykonané dôkazy).

Obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10 a ods. 11 Tr. por. (ako aj vlastné hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Tr. por.) tiež nemožno považovať ani za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom. Na tomto mieste sa žiada poznamenať, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamena ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Nespokojnosť obvineného s rozsahom vykonaného dokazovania nemôže byť sama o sebe porušením práva na obhajobu. Súd čo do rozsahu dokazovania nie je viazaný návrhmi strán ani ich

názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (argumenta ponderantur, non numerantur). Vykonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv a želaní obvineného teda nie je porušením práva na obhajobu, a preto nemôže napĺňať ani dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) alebo písm. g) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Vychádzajúc z uvedeného, najvyšší súd, nad rozsah svojej prieskumnej právomoci, poznamenáva, že na základe obvineným Z. U. uplatňovanej okolnosti by ani v prípade možnosti jej uplatnenia za splnenia podmienky ustanovenej v § 371 ods. 4 Tr. por. nebol dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. ani podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., ale ani iný dovolací dôvod naplnený.

Záverom považuje dovolací súd za vhodné zdôrazniť, že po preštudovaní spisového materiálu, zisťujúc, že výpoveď spoluobvineného Z. Z. nebola jediným usvedčujúcim dôkazom proti obvinenému Z. U. v tomto konaní, dospel k záveru, že Okresný súd Prešov vykonal dokazovanie zákonným spôsobom a v rozsahu postačujúcom na ustálenie skutkových okolností, čo následne potvrdil aj Krajský súd v Prešove.

Pokiaľ ide o dovolanie podané obvineným Z. Z., ako už bolo konštatované, to obsahom uplatnených námietok (označených v rámci dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Tr. por.) zodpovedá argumentácii, na ktorej bolo založené už podané odvolanie. Je teda zrejmé, že na rozdiel od dovolania obvineného Z. U. spĺňa podmienky vyžadované ustanovením § 371 ods. 4 Tr. por. Dovolenie súd preto v ďalšej časti pristúpil k preskúmaniu námietok uplatnených dovolaním obvineného Z. Z..

Preskúmaním obsahu predloženého spisu najvyšší súd zistil nasledovné skutočnosti:

Námietkami subsumovanými pod dovolací dôvod vyjadrený v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinený Z. Z. v podstate namietal nedostatočné zhodnotenie ním označených skutočností v súvislosti s rozhodovaním súdov nižšieho stupňa o výmere uloženého trestu odňatia slobody a tieto zároveň sám hodnotil zo svojho uhla pohľadu, dochádzajúc k záveru o tom, že trest, ktorý mu bol uložený, je neprimeraný, nezákonný a bol uložený nad rámec príslušnej trestnej sadzby.

Vzhľadom na obsah ustanovení § 36 písm. f), l), n), o) Tr. por. a § 39 ods. 2 písm. b) Tr. por., ktorých dôslednej aplikácie sa obvinený Z. Z. podaným dovolaním domáhal, a s poukazom na rozhodnutia súdov nižších stupňov, ukládajúce mu trest odňatia slobody za použitia § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. pri zistení existencie poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. l), n) a o) Tr. zák. a neexistencie priťažujúcich okolností, a za použitia § 39 ods. 2 písm. e) Tr. zák., je z podstaty dovolateľom uvádzaných námietok, spočívajúcich v nedostatočnom prihliadnutí na uvádzané skutočnosti, evidentné, že tieto smerujú proti hodnoteniu vykonaného dokazovania a najmä proti obsahu voľnej úvahy súdu o miere zohľadnenia skutkových zistení a ich premietnutí do rozhodnutia o výške uloženého trestu odňatia slobody.

Z uvedeného je totiž zrejmé, že pokiaľ obvinený Z. Z. súdu vyčíta, že sa nedôsledne riadil ním označenými ustanoveniami Trestného zákona, pričom z výrokov i odôvodnení napadnutých rozhodnutí nepochybne vyplýva, že konajúce súdy vo svojich rozhodnutiach vychádzali z práve obvineným označených ustanovení, je pravým dôvodom dovolania obvineného Z. Z. jeho nesúhlas so závermi, ku ktorým súdy v rámci voľnej úvahy, vychádzajúc z ustálených skutkových zistení a aplikujúc správne ustanovenia zákona, dospeli. Skutočnosť, že použité ustanovenia Trestného zákona umožňujú dospieť aj k záveru o uložení miernejšieho trestu neznamená, že každý obvinený, bez ohľadu na skutkové okolnosti

konkrétneho prípadu má naň nárok, respektíve, že by uloženie prísnejšieho trestu než za aplikácie daných ustanovení zákona zodpovedá predstavám toho ktorého obvineného naplňalo dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., pokiaľ súd postupoval v rámci voľnej úvahy pri ukladaní trestu v súlade s kogentnými ustanoveniami. Zhodnotenie konkrétnych okolností prípadu a tiež pripísanie im významu a miery závažnosti v rozhodovaní o uloženom treste je vecou voľnej úvahy súdu.

Najvyšší súd preto opätovne zdôrazňuje, že pri skúmaní danosti dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., t. j. či dovolaním napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení, dovolací súd nemôže skúmať alebo meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku, ale je vždy viazaný konečným skutkovým zistením. V rámci tohto dovolacieho dôvodu môže dovolací súd len posudzovať, či súdy nižšieho stupňa na pevne a nemenne zistený skutkový stav, aplikovali správne ustanovenia Trestného zákona.

V danom prípade prvostupňový súd a predovšetkým odvolací súd v odôvodnení svojich rozhodnutí vyčerpávajúcim spôsobom objasnili, akými úvahami sa spravovali pri ukladaní trestu, odkazom na príslušné ustanovenia uviedli, ktoré konkrétne okolnosti vzali do úvahy ako základ pre použitie tzv. zmierňovacieho ustanovenia § 39 ods. 2 Tr. zák., a zároveň poukázali na tie okolnosti daného prípadu, ktoré dosiahli takú závažnosť, že konajúcim súdom neumožnili uložiť obvinenému Z. Z. ešte miernejší trest odňatia slobody.

Nakoľko rozdiely v právnych záveroch súdov nižších stupňov a obvineného Z. Z. ohľadom ustanovení vzťahujúcich sa na rozhodovanie o jemu uloženom treste, spočívajúce v tom, že obvinený Z. Z. sa popri poľahčujúcich okolnostiach zistených podľa § 36 písm. l), n) a o) Tr. zák. domáhal pričítania poľahčujúcej okolnosti aj podľa § 36 písm. f) Tr. zák., a v tom, že dôvod na mimoriadne zníženie trestu videl v naplnení podmienok podľa § 39 ods. 2 písm. b) Tr. zák. namiesto v súdmi aplikovanom písm. e) citovaného ustanovenia, nemajú na výmeru uloženého trestu žiaden zásadný vplyv, nakoľko pri nezistení žiadnej priťažujúcej okolnosti prevažuje pomer aj troch súdmi konštatovaných poľahčujúcich okolností a mimoriadne zníženie trestu pod dolnú hranicu ustanovenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody je v oboch uvádzaných prípadoch len možnosťou súdu determinovanou rovnakými obmedzeniami vyjadrenými v § 39 ods. 3 Tr. zák., je potrebné konštatovať, že obvinenému Z. Z. bol právoplatne uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávanú trestnú činnosť pripúšťa a tento zároveň nevybočuje z rámca zákonom stanovenej trestnej sadzby, ako to najvyšší súd prezentuje v ďalšej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia. Zároveň nebolo zistené ani porušenie žiadneho hmotnoprávneho ustanovenia kogentnej povahy viažuceho sa k rozhodovaniu o treste, ktoré by bolo subsumovateľné pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“ zakladajúceho dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Hmotnoprávne ustanovenie § 39 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody sa totiž svojou povahou a významom primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Tr. zák. a nasl. a na rozdiel od ustanovení § 41 Tr. zák., § 42 Tr. zák. (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák., ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno podriadiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. naplnený nebol.

Obvinený Z. Z., opierajúc sa o tie isté argumenty, uplatnil v prejednáwanej veci aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Zo znenia citovaného ustanovenia vyplýva, že pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu sa vyžaduje, aby v prerokúvanej veci bol obvinenému uložený taký druh trestu, ktorý zákon nepripúšťa alebo bol trest

uložený mimo rámca trestnej sadzby. Iné pochybenie spočívajúce v nesprávnom vyhodnotení kritérií uvedených v § 34 až § 39 Tr. zák. a v dôsledku toho uloženie neprimerane prísneho (alebo naopak mierneho) trestu, nie je možné dovolaním vytýkať prostredníctvom uvedeného dovolacieho dôvodu. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. preto nie je naplnený ani tým, že obvinenému nebol uložený trest odňatia slobody výraznejšie pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej zákonom za použitia § 39 Tr. zák. ako mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia. Obvinený môže namietať len nezákonne uložený trest mimo hraníc trestnej sadzby, prípadne neprípustný trest, nie však voľnú úvahu súdu pri ukladaní trestu a hodnotenie svojej osoby, pokiaľ je trest uložený v rámci zákonom určenej trestnej sadzby.

Na tomto mieste je potrebné konštatovať, že práve takého charakteru boli námietky obvineného Z. Z., sledujúce jeho záujem na uložení miernejšieho trestu odňatia slobody.

Ako už najvyšší súd konštatoval, v súvislosti s úvahami o druhu a výmere trestu prvostupňový súd v rozsudku z 13. júna 2011, sp. zn. 33 T 99/2010, podrobne rozviedol okolnosti odôvodňujúce použitie aplikovaných zákonných ustanovení. Súd zistil prítomnosť troch poľahčujúcich okolností a žiadnej z priťažujúcich okolností. Na základe uvedenej skutočnosti a najmä zistenia o splnení podmienok pre aplikáciu tzv. zmierňovacieho ustanovenia súd napokon za spáchaný obzvlášť závažný zločin uložil obvinenému Z. Z. trest odňatia slobody vo výmere 15 (pätnásť) rokov, teda výrazne pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby, keď v zmysle § 172 ods. 4 Tr. zák. mu mohol byť uložený trest odňatia slobody na dvadsať rokov až dvadsaťpäť rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie.

Dovolací súd opätovne uvádza, že dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. možno rozhodnutie (úspešne) napadnúť, len ak bol obvinenému uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa. V posudzovanom prípade sa však o takúto situáciu nejedná. O treste odňatia slobody uloženom podľa § 172 ods. 4 Tr. zák. (ustanovujúcim trest odňatia slobody na dvadsať rokov až dvadsaťpäť rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie), § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., pri existencii poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. l), n), o) Tr. zák. a neexistencii priťažujúcich okolností, § 39 ods. 2 písm. e) Tr. zák. vo výmere 15 (pätnásť) rokov totiž nemožno tvrdiť, že takýto trest bol uložený mimo trestnú sadzbu ustanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený Z. Z. uznaný za vinného.

Z uvedeného je zrejmé, že obvineným Z. Z. namietané nevýrazné použitie mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia pri ukladaní trestu nemôže zakladať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por., ani žiadny iný dovolací dôvod.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.